

Janko Kos: Zgodbe Svetega pisma

1.

STARA ZAVEZA

Stvarjenje sveta je zgodba, ki opisuje kako je Bog ustvaril svet. Na začetku je Bog ustvaril nebo in zemljo. Prvi dan je ločil svetlobo od teme, naslednji dan je ločil vode v zraku z vodami na tleh nato pa je ustvaril kopno in ga poimenoval zemlja, vode pa poimenoval morja. Četrty dan je ustvaril rastline in peti dan živali. Šesti dan sta mu preostala samo še mož in žena ki jima je dal oblast. Zadnji, sedmi dan je Bog počival in posvetil dan.

Adam in Eva sta bila prva človeka, ki ju je bog ustvaril šesti dan. Ustvaril ju je zato, da bi bila odgovorna za svet in bi živela v prijateljstvu skupaj z Bogom. Strogo jima je zapovedal, da ne smeta jesti z drevesa spoznanja. Vendar je bil v tem raju prisoten Satan v obliki kače, ki je Evo prepričal, da vzame plod z drevesa in ona ga je nato ponudila še Adamu. Tako sta ostala gola sredi raja in Bog je ženske preklel z rojevanjem otrok in podrejenostjo človeku, moškega pa z opravljanjem težkih del .

Kajn in Abel je prva svetopisemska zgodba, ki omenja ubijanje. Poljedelec Kajn in pastir Abel sta bila sinova Adama in Eve. Oba sta darovala Bogu, ki pa je opazil le Abelovo daritev. Kajn iz nevoščljivosti ubil Abela in bil zato izgnan iz raja ter obsojen na večno blodenje po svetu.

Vesoljni potop se je začel, ko je bog opazil, da so ljudje vedno bolj neprijazni in želijo hudo drug drugemu. Naročil je pravičnemu očaku Noetu, naj zgradi ladjo in nanjo vzame svojo družino in od vsake živali po enega samca in eno samico. Deževalo je štirideset dni in štirideset noči in ob kocu deževja je morje usahnilo. Noe je bogu pripravil oltar in molil, Bog pa je z njim sklenil zavezo, katere znamenje je mavrica.

Babilonski stolp so začeli graditi Babilonci, ki so govorili enak jezik. Ker pa so postali preveč ošabni in so začeli govoriti da bodo stolp zgradili vse do neba, jim je Bog pomešal jezike, da se niso razumeli. Zato Babilonskega stolpa niso nikoli dokončali.

Abraham in Izak sta bila oče in sin. Abraham je z Bogom sklenil zavezo, v zameno pa je moral iz Mezopotamije oditi v deželo Kanan. Tam sta z ženo Saro povila prvorojenega sina Izaka, ki sta ga imela zelo rada. Bog pa je želel preizkusiti, če je Abraham bogaboječ in mu je naročil, naj na gori žrtvuje svojega sina. Abraham je resnično ljubil boga in je bil zanj pripravljen narediti vse, tudi darovati svojega sina, zato je bog posegel v dogajanje in sina mu ni bilo treba darovati. Abraham je nato poiskal še nevesto za Izaka, Rebeko, in v njeni družini so privolili na poroko.

1. DOMAČE BRANJE (Stare grške bajke in Zgodbe svetega pisma)

Jakob in Ezav je zgodba, ki nadaljuje zgodbo o Abrahamu in Izaku. Izak in Rebeka sta namreč povila dvojčka in prvorojeni se je imenoval Ezav. Oče je imel rajši mlajšega sina Ezava, saj je bil lovec, materi pa je bil bolj pri srcu starejši sin Jakob, ki je rad ostal pri njej doma. Kot pa je bilo v navadi, naj bi bil prestolonaslednik mlajši sin, kar Rebeki ni bilo všeč, zato je ljubljencu pomagala, da ogoljufa očeta. Ezav se je bratu hotel za prevaro maščevati, vendar je ta že pobegnil, se poročil in srečno živel življenje. Na koncu zgodbe sta se oba brata le pobotala.

Jožef in njegovi bratje je zgodba o Jakobu, ki je imel dvanajst sinov. Eden izmed njih je bil Jožef, ki je bil očetu najbolj pri srcu. Bratje so bili Jožefu nevoščljivi in so ga poslali v Egipt, očetu pa so se zlagali, da ga je požrla divja zver. Po čistem naključju so Jožefa po nekaj letih obiskali tudi njegovi bratje, ki ga niso prepoznali. Jožef je bil namreč nadzornik zaloga hrane v državi in tisti čas je bilo sušno obdobje in v državi je primanjkovalo hrane. Jožef je ugotovil, da njegovi bratje niso več tako nesramni, zato se jim je predstavil s solzami v očeh in jih velikodušno povabil v Egipt. Bratje so bili novice zelo veseli in so obžalovali vsa svoja dejanja, Jožef pa je bil srečen, da ponovno vidi svojega očeta.

Mojzes je bil oče naroda. Ko je bil še majhen se je faraon zbal, da bi Izraelci prevzeli oblast, zato naročil, naj ubijejo vse novorojene izraelske dečke. Po spletu naključij pa je preživel deček, ki ga je mama skrbno zavila v košaro in ga spustila po reki Nil. Otroka je naplavilo do faraonove hčere in poimenovala ga je Mojzes. Odraščal je v palači vendar je bil kmalu izgnan iz Egipta. Medtem, ko je pasel živino, ga je iz gorečega grmovja nagovoril sam Bog in mu naročil, naj Egiptovsko ljudstvo popelje iz suženjstva. Po mnogih nadlogah je faraon le izpustil Izraelce in Mojzes jih je odpeljal čez puščavo. Hrane in pijače ni nikoli primanjkovalo po zaslugi Boga. V tem času je Mojzes od Boga na gori prejel deset kamnitih božjih zapovedi in uničil zlato tele, ki so ga ljudje malikovali. Po štiridesetih letih blodenja so prispeli do obljubljenega dežele, v katero Mojzes nikoli ni stopil, saj je prej umrl.

Samson je zgodba, ki pripoveduje, kako je Bog za sodnika, vojskovodjo in osvoboditelja izbral Samsona, ki je bil zelo močan in bister in se je izkazal v bojih s Filistejci. Ti ga nikakor niso mogli ujeti, ker je bil premočan. Tako so se odločili in mu nastavili zanko, lepo ženo Dalilo, ki naj bi iz njega izvabila vse skrivnosti o njegovi moči. Samson se je dolgo branil, nazadnje pa ji je le podlegel in ji izdal, da postane nemočen, ko mu postrizejo lase. Filistejci so ga tako ujeli in za njih je moral delati kot suženj. Umrl pa je kot junak, saj je s seboj v smrt popeljal množico Filistejcev.

Salomon je bil kralj in modrosten človek. Živel sta namreč dve ženi v isti hiši in povila sta otroka skoraj isti dan. Ena od njiju je med spanjem svojega otroka poležala in ga umrlega podtaknila

1. DOMAČE BRANJE (Stare grške bajke in Zgodbe svetega pisma)

1. DOMAČE BRANJE (Stare grške bajke in Zgodbe svetega pisma)

drugi ženi. Tako sta se prepirali ves čas in Salomon je s svojo modrostjo določil, od katere matere je otrok. Kraljica iz Sebe je slišala za njegovo modrost in ni mogla verjeti, zato je prišla k njemu, da se prepriča. In res je bila presenečena nad kraljem in palačo in dala mu je mnogo daril.

Juditina knjiga govori o dekletu Juditi, ki je veliko molila k Bogu. Bila je pogumno dekle, saj se je pod pretvezo odpravila k Holofernu, asirskemu kralju. Tja se je odpravila z namenom, da bi rešila svoje ljudstvo, vendar se je njemu zlagala, da bi ljudstvo rada izdala. Načrt se ji je posrečil in čez nekaj dni se je kralj na večerji močno opil. Od pijanosti je zaspal in Judita mu je v spanju odsekala glavo in jo odnesla v Jeruzalem. Pokazala jo je vsem in oznanjala gospoda.

Suzana in starca je zgodba o prelepi deklici Suzani, ki je bila lepa paša za oči dveh starešin. Ko se je nekega dne kopala na vrtu, je opazila, da ju starešini opazujeta in začela je močno kričati. A starešini sta jo obsodili, da je spletkarila z nekim drugim mladeničem in obsojena je bila na smrt. Preden pa so jo obesili, ji je bog priskočil na pomoč in obe starešini sta povedali drugačno zgodbo. Tako so ugotovili, da sta starešini lagali in rešili so Suzano, starca pa usmrtili.

NOVA ZAVEZA

Jezusovo rojstvo je Mariji oznanil angel Gabrijel in ji sporočil, da je našla milost pri Bogu. Ko se je bližal čas Marijinega poroda, je Jožef dobil naročila, da mora iti v Betlehem, v Davidovo mesto. Ker pa je bil v Betlehemu ravno čas popisa prebivalstva so bila vsa gostišča zasedena. Jožef in Marija sta tako našla prenočišče v skednju. Tam je Marija rodila Jezusa, odrešenika sveta. Zvezda repatica je svetim trem kraljem pokazala pot do hlevčka in prinesli so darove Božjemu sinu.

Obilni ribji lov je bil ponovno znamenje, da je Jezus res božji sin. Tisti čas se je Jezus sprehajal ob obali in naletel na ribiče s praznimi mrežami. Ob pogledu na njihove žalostne in izmučene obraze jim je svetoval, naj se odpravijo daleč na morje in ponovno spustijo mreže. Ko so ribiči zagledali ogromen ulov so pustili vse in začeli hoditi za Jezusom.

Jezus ozdravi mrtvoudnega je bil eden od Jezusovih velikih čudežev. Medtem, ko je Jezus učil in razlagal, so k njemu prinesli mrtvoudnega, in Jezus ga ozdravil z besedami: "Vstani, vzemi svojo posteljo in pojdi na svoj dom ! Vsi so ostrmeli in slavili Boga."

Svatba v Kani galilejski je bil kraj, kjer je Jezu storil svoj prvi čudež. Ko je zmanjkalo vina, je naročil, naj napolnijo šest vrčev z vodo, ki jih je spremenil v vino. S tem je razodel svoje veličastvo in njegovi učenci so verovali vanj.

1. DOMAČE BRANJE (Stare grške bajke in Zgodbe svetega pisma)

1. DOMAČE BRANJE (Stare grške bajke in Zgodbe svetega pisma)

Jezus obudi Lazarja je zgodba, ki se dogaja v vasi Marije, njene sestre Marte in Lazarja. Tisti čas, ko je Jezus prišel na obisk k Lazarjevi in Marijini sestri, je Lazar hudo zbolel in umrl. Jezus je imel Lazarja zelo rad in ko je videl Marto vso objokano je odšel do Lazarja in zaklical: "Lazar, Lazar, Lazar, pridi ven !" in Lazar je oživel.

2. Podoben motiv v stari zavezi imata zgodbi Kajn in Abel ter Jakob in Ezav. V obeh zgodbah nastopa sovraštvo med bratoma

3. Podobno idejo v stari zavezi imata zgodbi Mojzes ter Jakob in Ezav. V obeh zgodbah je najpomembnejša vrлина zaupanje.

4.

Samson

Motiv: trma, ženska, uganka

Ideja: ne zaupaj komurkoli, kajti v vsakem človeku lahko prepoznaš izdajalca

Tema: nezaupanje med možem in ženo, maščevanje, vztrajnost

Mojzes

Motiv: suženjstvo, goreči grm, prečkanje Rdečega morja, zlato tele, plošče - zapovedi

Ideja: najbolj pomembno in potrebno je zaupanje

Tema: božja podpora in ljubezen, osvoboditev, beg iz Egipta, vera

Kajn in Abel

Motiv: bratstvo, nevoščljivost

Ideja: ne pusti, da čustva prevladajo v tvojem svetu

Tema: ljubosumje, zavidanje, sovraštvo

5.

1. DOMAČE BRANJE (Stare grške bajke in Zgodbe svetega pisma)

6. Praznovanje velike noči je za krščanstvo največji praznik. Veže se na dogodek Kristusovega vstajenja od mrtvih, tretji dan po njegovi smrti. Praznovanje božiča pa se veže na Kristusovo rojstvo v Betlehemu.
7. Protestantski prevod Biblije v slovenščino je bil leta 1584, prevedel pa ga je Jurij J. Dalmatin. Katoliški prevod Biblije pa je v slovenščino prevedel Jurij Japel leta 1784.
8. Ženske v svetopisemskih zgodbah niso imele pomembne vloge, saj so jih imeli za šibkejši del prebivalstva. Velikokrat so bile omenjene le pri rojevanju ali pa pospravljanju. Vendar pa so bile izjeme, kot na primer Marija ali katera pomembna kraljica.
9. Bog človeku nalaga hude kazni kot s na primer z naravne nesreče, pomanjkanje hrane, nerodovitnosti zemlje ...
10. Poleg krščanskega pomena Biblije bi lahko utemeljili še Judovski in Islamski pomen Biblije.
11. V slikarstvu je motive stvarjenja upodobil najmogočnejše Michelangelo Buonarroti na stropu Sikstinske kapele v Vatikanu. Kasneje je bil v Evropi posebno poznan Leonardo da Vinci s svojimi ikonografskimi motivi zgodb, zlasti Marijino oznanjenje. Na področju glasbe pa je zablestel Joseph Haydn z oratorijem Stvarjenje, katerega tekst je napisal na podlagi Miltonove pesnitve. Poleg njega je znameniti Johann Sebastian Bach ob Jezusovem rojstvu napisal najznamenitejši Božični oratorij.
12. Za svetopisemske zgodbe sem slišala že prej in so mi bile že dokaj znane. Z branjem meni zanimivih in kdaj pa kdaj tudi žalostnih zgodb sem svoj spomin le še nadoknadila in ga osvežila.

1. DOMAČE BRANJE (Stare grške bajke in Zgodbe svetega pisma)